

ผลกระทบของการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

Effects of Audit Knowledge Searching on Audit Effectiveness of Tax Auditors in Thailand

วรดิศ ไพจิตรโยธี,¹ จุลสุชดา ศิริสม,² อัศววิชัย รอบคอบ³

Waradid Phaijityotee,¹ Julsuchada Sirisom,² Aukarawich Robkob³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย จำนวน 144 คน ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 30 กันยายน – 28 ธันวาคม 2556 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความประสิทธิผลการสอบบัญชี ผลการวิจัย พบว่า 1) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้ประสบการณ์จริง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม และด้านคุณภาพ 2) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้วิธีคิดทางวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม และด้านคุณภาพงาน 3) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการคิดแบบมีเหตุผล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชี ด้านปริมาณงาน และ 4) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม ด้านเชิงปริมาณงาน และด้านระยะเวลา

คำสำคัญ: การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี, ประสิทธิผลการสอบบัญชี, ผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

¹ นิสิตระดับปริญญาโท, หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master Degree Student of Accountancy Program, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

^{2,3} Lecturer, Department of International Business Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The objective of this research was to assess effects of Audit Knowledge Searching on Audit Effectiveness of Tax Auditors in Thailand. The researcher conducted a study of the effects of audit knowledge searching on audit effectiveness by using a questionnaire as an instrument for collecting data from 144 tax auditors in Thailand. Data collection period, was from 30 September - 28 December 2013. Statistics used for data analysis were multiple correlation analysis simple regression analysis and multiple regression analysis. The Audit Knowledge Searching as independent variable have relationships and positive effects on Audit Effectiveness. The results revealed the following findings : 1) The Audit Knowledge Searching, Experience have relationship and positive effects on overall Audit Effectiveness, 2) The Audit Knowledge Searching, Scientific Approach have relationship and positive effects on overall Audit Effectiveness, 3) The Audit Knowledge Searching, Learning Source have relationship and positive effects on overall Audit Effectiveness.

Keywords : Audit Knowledge Searching, Audit Effectiveness, Tax Auditors in Thailand

บทนำ

ภายใต้สภาวะแวดล้อมของโลกในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านข้อมูลข่าวสารทางเศรษฐกิจ การเงินการธนาคารและการตลาด รวมถึงด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ธุรกิจต้องมีการปรับตัวในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่ใหม่ ๆ ให้สามารถตอบสนองได้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง (สาคร สุขศรีวงศ์.2550 : 266) เพื่อก่อให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขัน การเป็นผู้นำทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชน ผลสำเร็จของการปรับตัวที่รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจส่วนหนึ่งสะท้อนออกมาในรูปของรายงานทางการเงิน ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่กิจการต้องการสื่อสารให้กับผู้ใช้งบการเงินหรือบุคคลภายนอกทราบถึง ผลประกอบการในปีที่ผ่านมา ดังนั้น ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจึงเป็นผู้หนึ่งที่ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองงบการเงินของกิจการนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีข้อมูลของธุรกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึง งบการเงิน

ที่ตนเองทำหน้าที่ตรวจสอบ (นิพันธ์ เห็นโชคชัย ชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. 2552 : 1-7) ดังนั้น การตรวจสอบบัญชีจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการปฏิบัติงานการสอบบัญชีอย่างมีคุณภาพ ผู้สอบบัญชีภาษีอากรจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา

การแสวงหาความรู้การสอบบัญชี (Audit Knowledge Searching) เป็นกระบวนการค้นหาความรู้ความจริงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสติปัญญาและการฝึกฝนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างค่อนข้างถาวร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ไม่ได้มาจากภาวะชั่วคราว วุฒิมาระ หรือสัญชาตญาณ แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรจนเป็นนิสัย วิธีการแสวงหาความรู้และการได้รับข้อมูลต่างๆ เริ่มตั้งแต่วิธีการที่ไม่มีเหตุผล ไม่มีระบบ จนกระทั่งถึงวิธีที่มีแบบแผนมีการใช้เหตุผลมีระบบ และทำให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาชีพการบัญชีและการสอบบัญชีซึ่งมีความสำคัญในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับธุรกิจผู้สอบบัญชีภาษีอากรได้ว่าปฏิบัติงานการสอบบัญชีเพื่อช่วยให้ผู้

บริหารใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ รวมไปถึงเพื่อตอบสนองการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรต้องสามารถแสดงความคิดเห็นในงบการเงินว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างมากในการสร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใสและช่วยส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ประสิทธิผลการสอบบัญชี (Audit Effectiveness) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และเป็นหัวใจที่จะนำผู้สอบบัญชีภาษีอากรไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่น่าพอใจทั้งในด้านการตรวจสอบ ด้านการบริการ ด้านการสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเอง (สมใจ ลักษณะ. 2543 : 11) ประสิทธิผลการสอบบัญชี เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความมั่นใจ ต้องบการเงินที่นำเสนอต่อสาธารณชนและเป็นสิ่งที่ช่วยในสาธารณชนสามารถตัดสินใจ เชิงเศรษฐกิจ และไว้วางใจในงบการเงินว่ามีความถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกันตัวชี้วัดประสิทธิผลการสอบบัญชี ประกอบด้วย ด้านคุณภาพงาน (Quality of Work) ด้านปริมาณงาน (Quantity of Work) และด้านระยะเวลา (Timing of Work) เพื่อที่จะช่วยพัฒนาการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นและลดการผิดพลาดในการทำงานและช่วยบอกถึงความสามารถของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Audit) เป็นบุคคลที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี หรือประกาศนียบัตรทางการบัญชี มีสัญชาติไทย ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีเกี่ยวกับคดีภาษีอากรหรือคดีอื่นที่อธิบดีเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่ง

ความเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร ไม่เป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีที่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักหรือถูกเพิกถอน ใบอนุญาต ต้องผ่านการทดสอบตามที่อธิบดีกำหนด สามารถลงลายมือชื่อรับรองการตรวจสอบและรับรองบัญชีงบการเงินของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบของการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีมีผลกระทบต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร จึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้งานวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อทราบถึงการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย และเป็นแนวทางการในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรให้มีประสิทธิผลการสอบบัญชี และช่วยให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรสามารถพัฒนาความรู้ทางด้าน การสอบบัญชีภาษีอากรให้มีคุณภาพ และเป็นมาตรฐานสากลมากขึ้น

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ สมมุติฐานของการวิจัย

1. การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี (Audit Knowledge Searching) หมายถึง ความสามารถในการค้นหาความรู้เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพ ในการทำงานให้จะบรรลุเป้าหมายในการสอบบัญชีได้และได้รับความรู้เพื่อที่จะได้ประสพผลสำเร็จในการสอบบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สุภาพร แจ่มศรี (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ผลกระทบของการเรียนรู้ทางการบัญชีอย่างต่อเนื่องที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัด นครราชสีมาพบว่า 1) การเรียนรู้ทางการบัญชีอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ มีความ

สัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน โดยรวม ด้านปริมาณงาน ด้านคุณภาพงาน และด้านระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2) การเรียนรู้ทางการบัญชีอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนรู้จากการได้รับการสอนงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานโดยรวม ด้านคุณภาพงาน และด้านระยะเวลาการปฏิบัติงานและ 4) การเรียนรู้ทางการบัญชีอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนรู้จากเพิ่มสะสมผลงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานโดยรวม ด้านปริมาณของงาน ด้านคุณภาพของงานและด้านระยะเวลาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด บัวจันทร์ อินธิโส (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย พบว่า 1) การพัฒนาตนเองด้านการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 2) การพัฒนาตนเองด้านความคิด มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) การพัฒนาตนเองด้านการสื่อสาร ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องและด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และ 4) การพัฒนาตนเองด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องและด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

สมมุติฐานการวิจัย

1. การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการสอบบัญชี

ของผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย

2. การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนั้น ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย (กรมสรรพากร, 2556 : เว็บไซต์) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย จำนวน 400 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 42-43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทยตามภูมิภาคและกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน และเลือกตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการสุ่ม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้น 149 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 144 ชุด อัตราผลตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 36.00 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, และ Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการใช้ประสบการณ์จริง ประกอบด้วย 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความเชื่อมั่นว่าความรู้จากประสบการณ์จริงในการสอบบัญชีสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดผลงาน หรือสร้างคุณค่าของงานการสอบบัญชีได้อย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการสังเกตและวิเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ข้อ โดย

ครอบคลุมเกี่ยวกับ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเอง โดยการสังเกตและจดจำจากผู้เชี่ยวชาญทางการสอบบัญชี เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการทำงาน 3) ด้านการการคิดทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้การปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีเกิดประสิทธิผล 4) ด้านการคิดแบบมีเหตุผลประกอบด้วย 4 ข้อ โดยครอบคลุมการให้ความสำคัญกับการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการปฏิบัติงานมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป และ 5) ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับความสามารถในการค้นหาข้อมูลต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลการสอบบัญชี สามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพงานประกอบด้วย 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับ การจัดทำรายงาน การสอบบัญชีได้ครบถ้วนถูกต้องเชื่อถือได้และนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ 2) ด้านปริมาณงาน ประกอบด้วย 5 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการมีจำนวนผลงานที่ปฏิบัติได้ตามปริมาณงานที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายขององค์กรที่วางไว้ หรือมีปริมาณงานที่ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และ 3) ด้านระยะเวลา ประกอบด้วย 4 ข้อ โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการทำงานด้วยความกระตือรือร้น ตรงต่อเวลา และมีความสม่ำเสมอการทำงาน รวมถึงการนำเสนอรายงานทางการสอบบัญชีได้ทันต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ

3. ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.76-0.87 และประสิทธิผลการสอบบัญชีได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.83-0.94 ซึ่งอยู่ในระดับมากกว่า 0.70 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ (Nunnally และ Bernstein, 1994) การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.63-0.92 และประสิทธิผลการสอบบัญชีได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.71-0.95 ซึ่งเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ที่เสนอว่าค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.60 เป็นค่าที่ยอมรับได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย และการวิเคราะห์การถดถอย แบบพหุคูณในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาคีอากรในประเทศไทย ดังนี้ เมื่อ DTX แทน ประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม

EXP แทน การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้ประสบการณ์จริง

OAD แทน การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการสังเกตและวิเคราะห์

SAA แทน การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้วิธีคิดทางวิทยาศาสตร์

REA แทน การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการคิดแบบมีเหตุผล

LSS แทน การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีกับประสิทธิผลการสอบบัญชี โดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

ตัวแปร	DTX	EXP	OAD	SAA	REA	LSS	VIF
\bar{X}	4.08	4.22	4.11	4.16	4.15	4.04	
S.D.	0.44	0.47	0.54	0.46	0.49	0.50	
DTX	-	0.522*	0.395*	0.495*	0.530*	0.619*	
EXP		-	0.460*	0.435*	0.525*	0.416*	1.643
OAD			-	0.300*	0.401	0.393*	1.388
SAA				-	0.533*	0.325*	1.477
REA					-	0.423*	1.751
LSS						-	1.365

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระ การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่าง 0.395 - 0.619 ในลำดับ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF_s ปรากฏว่า ค่า VIF_s

ของตัวแปรอิสระ การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.751 - 2.169 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามเป็นประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวมของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี	ประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.548	0.294	1.863	0.065
ด้านการใช้ประสบการณ์จริง (EXP)	0.159	0.069	2.301	0.023*
ด้านการสังเกตและวิเคราะห์ (OAD)	0.030	0.055	0.544	0.587
ด้านการใช้วิธีคิดทางวิทยาศาสตร์ (SAA)	0.186	0.066	2.815	0.006*
ด้านการคิดแบบมีเหตุผล (REA)	0.129	0.068	1.902	0.059
ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ (LSS)	0.353	0.059	5.968	0.000*

F = 31.360* Adj R² = 0.515 p = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า จากผลการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 51 โดย

ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการสอบบัญชี โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญได้แก่ ด้านการใช้ประสบการณ์จริง (EXP) ด้านการใช้วิธีคิดทางวิทยาศาสตร์ (SAA) ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ (LSS)

มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเท่ากับ 0.159 0.186 และ 0.353 ตามลำดับ และสามารถสร้างสมการได้ดังนี้

$$\text{Professionalism} = 0.548 + 0.159\text{EXP} + 0.186\text{SAA} + 0.353\text{LSS}$$

$$\text{Zprofes} = 0.294 + 0.069\text{EXP} + 0.066\text{SAA} + 0.059\text{LSS}$$

อภิปรายผลงานวิจัย 1) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้ประสบการณ์จริง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม และด้านคุณภาพงาน เนื่องจาก ในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีวิชาชีพ อารมณ์นั้นมีความยุ่งยากซับซ้อน จึงจำเป็นที่ต้องมีการแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้นและ ด้านการสอบบัญชีเป็นสิ่งที่สำคัญมากสิ่งที่จะช่วยให้ผู้สอบบัญชีวิชาชีพมีความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นคือการค้นพบด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์ของตนเองมาแก้ปัญหาในการสอบบัญชีและการแก้ปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิธีที่ตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เรียกว่า การแสวงหาความรู้แบบบังเอิญ หรือโดยวิธีเจตนา การลองผิดลองถูก อันส่งผลต่อประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีวิชาชีพในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ศรีหาคา (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้สอบบัญชีวิชาชีพต้องการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พัฒนาความรู้จากการปฏิบัติงานตามประสบการณ์ที่เกิดขึ้น และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจะเป็นแนวในการส่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดทิศทางในการบริหารงานให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและเปลี่ยนแปลงในอนาคตต่อไป 2) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้วิธีคิดทางวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม และด้านคุณภาพงานเนื่องจาก ผู้สอบบัญชีวิชาชีพในประเทศไทยจะต้องเป็นผู้ที่มีการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีโดยการค้นคว้าหาความรู้

หรือในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ขึ้น โดยต้องอาศัยวิธีการคิดทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดกระบวนการความคิดที่เป็นระบบและสามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานการสอบบัญชีให้เกิดประสิทธิผลการสอบบัญชีในด้านคุณภาพงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พีรพัฒน์ ขุนช่าง (2551 : เว็บไซต์) กล่าวว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นกระบวนการทางการคิดและเป็นกระบวนการทางปัญญา ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าการสืบเสาะหาความรู้ และแก้ปัญหาต่างๆ ประกอบด้วย การสังเกต การรวมความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การคำนวณ การจัดกระทำกับข้อมูลและการสื่อความหมาย การพยากรณ์ และ 3) การแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลการสอบบัญชีโดยรวม ด้านเชิงปริมาณงาน และด้านระยะเวลา เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีวิชาชีพในประเทศไทยควรมีการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีจากการใช้แหล่งความรู้ให้มีข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่อการสอบบัญชีและนำข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายนั้นมาใช้ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานการสอบบัญชีและส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีวิชาชีพสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครวิชัย ครอบครอง (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า การเรียนรู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ดังนั้น ในการเพิ่มผลการดำเนินงานควรมีการเรียนรู้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้งาน ด้านการเรียนรู้ระบบ ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ที่มงาน ด้านการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ และด้านการเรียนรู้การแปรรูป จึงกล่าวได้ว่าเพื่อให้การสอบบัญชีที่มีต่อการแสดงความเห็นของคุณภาพของงบการเงินที่มีความน่าเชื่อถือของใช้ข้อมูล ผู้สอบบัญชีต้องการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้อย่างต่อเนื่องตามสถานะการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีต่อการดำเนิน

ธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีอยู่เสมอ ตลอดจนการรู้จักการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรให้ความสำคัญกับการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีกับประสิทธิผลการสอบบัญชีอันประกอบด้วยด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการใช้ประสบการณ์ ด้านการสังเกตและวิเคราะห์ ด้านการใช้วิธีวิทยาศาสตร์ ด้านการใช้คิดแบบมีเหตุผล และด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเช่นกัน

1.2 ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรให้ความสำคัญกับประสิทธิผลการสอบบัญชีเพื่อให้ผลงานมีความเรียบร้อย ถูกต้องสมบูรณ์ และเชื่อถือได้

1.3 ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรมีการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีในทุกๆ ด้าน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้ทำให้เกิดความสำเร็จในวิชาชีพ

1.4 ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ควรให้ความสำคัญกับประสิทธิผลการสอบบัญชี โดยยึดถือเป็นแนวทางให้ผู้สอบบัญชีภาษีอากรประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง สำนึกในหน้าที่ และพึงปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบเพื่อรักษาชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ และงดเว้นการกระทำที่จะนำมาสู่การเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

1.5 ผู้สอบบัญชีภาษีอากร พัฒนาการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีเป็นประจำ นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองในสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบของการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีกับประสิทธิผลการสอบบัญชีในกลุ่มตัวอย่างอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการแสวงหาความรู้ทางการสอบบัญชีและประสิทธิผลการสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นและสามารถนำไปสร้างความเชื่อมั่น

2.2 ควรศึกษาประสิทธิผลการสอบบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เช่น นักบัญชีกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อนำผลการวิจัย และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อวิชาชีพ

2.3 ควรศึกษาถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเพื่อเป็นทิศทางในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องในวิชาชีพบัญชีต่อไป

2.4 ก่อนส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ควรมีการศึกษาข้อมูลให้ละเอียดรอบคอบ ทั้งในส่วนของที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ สถานภาพปัจจุบัน ก่อนที่จะส่งแบบสอบถาม เพื่อป้องกันการส่งกลับ เนื่องจากสาเหตุการย้ายสถานที่ตั้ง และเพิ่มประสิทธิภาพในการได้รับการตอบแบบสอบถามที่ครบถ้วน

2.5 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประเภทนิสิตระดับปริญญาโท คณะการบัญชี และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

เอกสารอ้างอิง

- กรมสรรพากร. (2554). *คุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร*. <<http://www.rd.go.th/publish/13770.0.html>>
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันเพชร. (2552). *คู่มือการสอบบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอเอ็นเอส บีซีเนิส คอนซีลแทนส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554) *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9 . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บัวจันทร์ อินธิโส. *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาตนเองกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บช.บ มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555
- พีรพัฒน์ ขุนชาง. (2551). *การแสวงหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์*. <<http://school.obec.go.th/bandai/caimax/max9.htm>>
- วิไลวรรณ ศรีหาคา. (ตุลาคม 2551) *ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการเรียนรู้กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมใจ ลักษณะ. (2547). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน*. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุภาพร แจ่มศรี. *ผลกระทบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดนครราชสีมา*. : วิทยานิพนธ์ บช. ม. มหาสารคาม. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.2554
- อักษรารณณ์ แวนแก้ว. (ตุลาคม 2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ บช.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aaker, D.A., V. Kumar and G.S. Day. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley & Sons.
- Black,K. (2006). *Business Statistic for Contemporary Decision Making*. 4th ed. USA : John Wiley & Son.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. 2nd ed. New York : McGraw Hill.
- Nunnally,J.C.and I.H. (1994). *Bernstein Psychometric Theory*.New York, NY : Mc araw-Hill.